

communicate using this language, which has the conditional name «code-communication» [3].

Teaching a foreign language to future specialists in war conditions proves that even in artificial conditions (situations), the study of foreign languages can be an effective teaching tool, since it creates “field” conditions in the audience, namely close to natural conditions for learning foreign languages based on communication.

References:

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання /Наук, редактор українського видання проф. С.Ю. Ніколаєва. – К. Ленвіт, 2003. – 273 с.

2. Rivers W.M. The Foreign Language Teacher and Cognitive Psychology or Where do We Go from here? – London: University of Chicago Press, 1964. – 465 p.

3. Trim J.L.M. Some Possible Lines of Development of an Overall Structure for a Foreign Language Learning by Adults. – Strasbourg: Council of Europe, 1978. – 81 p.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-267-1/19>

INSTITUTIONAL SUPPORT IN THE TRAINING OF THE TOURISM SPECIALISTS

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ СФЕРИ ТУРИЗМУ

Koziichuk O. G. Козійчук О. Г.

*Candidat of Science Pedagogical, Docent
Head of the Tourism, “KROK” University
Kyiv, Ukraine*

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри туризму,
ВНЗ «Університет економіки та права
«КРОК»
м. Київ, Україна*

Практична реалізація в Україні нової законодавчої бази освіти, що корелюється з оновленими економічними та суспільними пріоритетами розвитку країни, відповідає європейським устремлінням, працює на подальшу інтеграцію до європейського освітнього простору. Актуальними на часі є розроблені проекти стандартів освіти на основі компетентнісного підходу, місією, якого є приведення освіти у відповідність до потреб здобувачів професійної освіти та ринку праці.

Згідно з п. 1 ст. 10 розділу III Закону України «Про вищу освіту», стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти [1]. У Законі України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII виокремлено рівень – *фахова передвища освіта* як єдина система професійної неуніверситетської освіти та новий освітньо-професійний ступінь – *фаховий молодший бакалавр* [2].

Відповідно до п.12 статті 1 Закону України «Про фахову передвищу освіту» (2019) визначено, що якість фахової передвищої освіти – це відповідність умов освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам фахової передвищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, яка забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти [3].

Таким чином, прийнята в Україні законодавча база освіти відкриває нові можливості та перспективи розвитку закладів фахової передвищої освіти – самостійного вирішення питань організації освітнього процесу відповідно до законодавства, пошуку доцільних шляхів для приваблення й задоволення потреб здобувачів професійної освіти. Українським є також процес диференціації освітнього процесу поряд із інтеграцією освіти – це певні об'єднання дисциплін, програм навчання в закладах освіти. Разом з тим, організація освітнього процесу в системі фахової передвищої освіти у вимірі законодавчих змін визначила роль і місце коледжів в системі освіти.

Згідно з п. 3 ст. 28 Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, коледж – це заклад вищої освіти або структурний підрозділ університету, академії чи інституту, що здійснює освітню діяльність, пов'язану із здобуттям ступеня бакалавра та/або молодшого бакалавра, проводить прикладні наукові дослідження та/або творчу мистецьку діяльність. Коледж також має право відповідно до ліцензії (ліцензій) забезпечувати здобуття профільної середньої, професійної (професійно-технічної) та/або фахової передвищої освіти [1]. У контексті зазначеного вище, комплекс «коледж – підрозділ університету, академії чи інституту» є реальною моделлю нової форми неперервної освіти. Відтак, коледжі одержують змогу обирати власну траєкторію розвитку, творчо застосовувати інноваційні технології для забезпечення якості професійної освіти, модернізувати спеціальності й відкривати нові відповідно до ринкових вимог.

Підсумовуючи вищенаведене, зосередимо увагу на прийнятому Стандарті фахової передвищої освіти: освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр, галузь знань 24 Сфера обслуговування, спеціальність 242 Туризм; (Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р. № 805). Стандарт розроблено членами підкомісії зі спеціальності 242 Туризм; Науково-

методичної комісії з бізнесу, управління, соціальної роботи та сервісу сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, і передбачає такі форми навчання: інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева); індивідуальна (екстернатна, на робочому місці (на виробництві); дуальна. Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти) становить 120 кредитів ЄКТС. Мінімум 50 % обсягу освітньо-професійної програми має бути спрямовано на досягнення результатів навчання за спеціальністю, визначених Стандартом фахової передвищої освіти. Відповідно до визначених кредитів, обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти визначається закладом фахової передвищої освіти з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання. Обсяг такої програми становить не менше 50 % загального обсягу освітньо-професійної програми на основі профільної середньої освіти [4].

Акцентуємо увагу на тому, що за *зкладами фахової передвищої освіти* зберігається право надання освітніх послуг на основі повної або базової середньої освіти, а здобуття фахової передвищої освіти на основі базової середньої освіти здійснюється з одночасним здобуттям повної загальної середньої освіти та отриманням документа про повну загальну середню освіту. Відповідно особи, які здобули ступінь фахової передвищої освіти, можуть продовжити навчання на наступних рівнях вищої освіти, у т. ч. за скороченою програмою підготовки [3, 4].

В умовах сучасної євроінтеграції та появи нових перспектив щодо міжнародної співпраці закладів освіти, трансформації національної системи освіти, виникає зацікавленість до вивчення особливостей професійної освіти в країнах світу і зокрема Європейського Союзу. Для визначення основних пріоритетів професійних освітніх систем країн Європи та світу у порівнянні з Україною, проаналізуємо сучасні моделі професійної підготовки, що істотно відрізняються одна від одної як представлено у таблиці 1.

Орієнтація на зазначені пріоритети у розвитку вищої освіти країн Європи та світу, потребує розробки і впровадження нових педагогічних технологій в освітній процес, що дозволить значною мірою подолати основний недолік технологічного підходу, який домінує у вищій школі, орієнтація на репродуктивний тип навчання.

Особливості професійних освітніх систем

Моделі професійної підготовки	Характеристика освітньої системи
Дуальна модель професійної підготовки (німецькомовні країни – Німеччина, Швейцарія, Австрія).	Підготовка кваліфікованих фахівців безпосередньо на виробництві під час навчання в освітньому закладі. Освіта неперервна, прикладом можуть бути проєктні роботи «Навчання і праця в школі і на підприємстві», згідно з умовами цього проєкту, учні останніх класів основної школи, а також останнього класу базової школи два дні на тиждень учаться і працюють на підприємстві, досліджують відповідно два різних аспекти виробничого процесу.
Модель професійних (фахових) коледжів (Україна).	Коледж – підрозділ університету, академії чи інституту або відокремлений структурний підрозділ, передбачена різна форма навчання. Фахова передвища освіта може здобуватися на основі базової середньої освіти, повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти), професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти. На основі базової середньої освіти здобувачі фахової передвищої освіти зобов'язані одночасно виконати освітню програму профільної середньої освіти, тривалість здобуття якої становить два роки. Освітня програма профільної середньої освіти професійного спрямування, що відповідає галузі знань та/або спеціальності, інтегрується з освітньо-професійною програмою фахового молодшого бакалавра.
Модель професійних шкіл, професійних коледжів (домінує у Франції, Ірландії, Італії, Іспанії, Нідерландах).	Освітні заклади входять у підпорядковану Міністерством освіти мережу закладів. До прикладу в Ірландії специфіка освітньої системи полягає в тому, що коледжі та університети в ній утворюють загальний, так званий «третій рівень». Коледжі бувають двох видів: педагогічні, приватні незалежні. Педагогічні готують учителів початкової школи. Приватні незалежні коледжі пропонують широкий вибір програм у сфері бізнесу, менеджменту та ін.
«Шведська» модель.	Поєднання загального і професійного навчання на заключній стадії середньої освіти.
Модель післяшкільної підготовки (Велика Британія, Бельгії, Франції, Італії, Нідерландах та ін.).	Післяшкільна професійна підготовка певної частини молоді, яка не вступила у вищі заклади освіти, поширена у багатьох країнах та лише у Великій Британії вона стала основним засобом фахової підготовки, де в 16 років обов'язкова освіта закінчується – можна вступати до професійної коледжу, ліцею, технікуму, чи піти працювати.
Модель комм'юніті (громадських коледжів) США.	Громадські коледжі зорієнтовані насамперед на задоволення потреб місцевої громади та співпрацю з нею через підготовку кадрів для місцевих організацій і бізнесу через освітні програми підготовки фахівців: готують безпосередньо до праці на робочому місці та продовження навчання (академічні (associate degree); трудові й професійні (vocational and occupational education) програми; програми у рамках освіти для дорослих (adult education) неперервної освіти (continuing education), «освіти протягом життя» (life-long learning); забезпечують корекцію попереднього рівня освіти та, в окремих випадках, повну загальну середню освіту.

Джерело: систематизовано автором [3, 4, 5, 6, 7]

У контексті вищезазначеного, важливо усвідомити, що на часі в суспільстві формуються нові соціальні устрої, нові види діяльності, які будуть сприяти появі способів адаптації особистості до швидкозмінних умов. Інтенсивно розвивається єдиний освітній простір взаємодії європейської освіти в який поступово вписується й вітчизняна туристична освіта, яка є привабливою серед учнівської молоді. Вагомим чинником у цьому є розвиток регіонального туризму, зміцнення регіонального співробітництва як у приватному, так і в громадському секторі, реалізація освітніх реформ.

Література:

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII (дата оновлення: 12.07.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Про фахову передвищу освіту : Закон України від 06.06.2019 № 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>.
4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 № 1168 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standartu/12/21/242-turizm-bakalavr.pdf>
5. Братко М. В. Історія становлення та сучасна соціальна роль ком'юніті (громадських коледжів) США. Освітологічний дискурс. 2018. № 1-2 (20-21). С. 200-268. URL: <http://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/issue/view/21>
6. Сисоева С., Кристочук Т. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/9019/1/Sysoieva%20Osvitni%20s.pdf>.
7. Schober, K. (2001). Berufsorientierung im Wandel – Vorbereitung auf eine veränderte Arbeitswel. Wissens chaftliche Begleitung des Programms «Schule Wirtschaft / Arbeitsleben». *SWA Materialien. Bielefeld*, 7, 7 38.